

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
кафедра педагогіки та психології освітньої діяльності
АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ
відділення педагогіки і психології
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
кафедра педагогіки
УНІВЕРСИТЕТ ЯНА КОХАНОВСЬКОГО В КЕЛЬЦАХ, Польща
Інститут педагогіки і психології педагогічного і артистичного факультету**

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ: ДОСВІД І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

**Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

11 травня 2018 року

Запоріжжя

УДК 378:37.12(063)

П 24

Педагогіка вищої школи: досвід і тенденції розвитку. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (11 травня 2018 року, м. Запоріжжя). – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2018. – 140 с.

У збірнику представлені матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Педагогіка вищої школи: досвід і тенденції розвитку», які презентують проблеми підготовки викладачів вищої школи в умовах реформ суспільства, становлення й розвитку особистості фахівця, забезпечення процесу підготовки викладача вищої школи, його професіоналізму й майстерності педагогічної діяльності.

Конференція проводиться за ініціативою Запорізького національного університету з метою обговорення досвіду та тенденцій розвитку педагогіки вищої школи в умовах сучасного українського суспільства.

© ЗНУ, 2018

В. В. М'ясоєдов, Ю. О. Садовниченко
Харківський національний медичний університет
Н. Л. Пастухова

ДУ «Інститут харчової біотехнології та геноміки НАН України»

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА МЕДИЧНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Актуальність дослідження. Реформування медичної галузі та перехід до компетентної моделі освіти в Україні потребують критичного аналізу усіх складових підготовки майбутнього лікаря. Ключовою ланкою успішності запланованих змін є професійна компетентність викладача, який, використовуючи різні технології, передає знання студентам у процесі навчання, посилює мотивацію навчання та пізнавальної діяльності, розвиває творче, самостійне мислення, реалізує індивідуальний підхід у педагогічній діяльності, сприяє професійній адаптації, вирішує проблеми у сфері індивід – група. Глибина володіння матеріалом, особистісні якості, психолого-педагогічна підготовленість визначають професійну компетентність викладача. Остання набуває ще більшої актуальності на тлі зростання популярності української медичної освіти серед іноземних студентів та збільшення частки молодих викладачів.

Мета дослідження: вивчення недоліків професійно-педагогічної компетентності викладачів медичних університетів та шляхів їх усунення.

Результати теоретичного аналізу проблеми. Згідно з навчальним планом підготовки магістрів за спеціальностями «Медицина» та «Стоматологія» вивчаються й природничо-наукові, гуманітарні та соціально-економічні дисциплін. Серед викладачів відповідних кафедр переважають випускники класичних та педагогічних університетів. Якщо представники старшого покоління мають теоретичну і практичну підготовку для реалізації навчально-педагогічної діяльності, то у випускників молодшого покоління є прогалини у цьому аспекті, бо останнім часом простежується тенденція до виключення психолого-педагогічних дисциплін з навчальних планів у класичних університетах. На фундаментальних кафедрах спостерігається нижчий рівень педагогів з науковими ступенями та науковою активністю, що певною мірою може корелювати з рівнем спеціальної підготовки цих фахівців.

Кафедри дисциплін професійного спрямування укомплектовані дипломованими лікарями, однак останнім трендом є залучення до викладання лікарів-інтернів, які не мають достатньої клінічної та педагогічної практик. Відсутність у навчальних планах підготовки майбутніх лікарів педагогічних дисциплін створює проблеми навчально-методичного характеру щодо організації навчального процесу, його реалізації та удосконалення.

У зв'язку з цим у Харківському національному медичному університеті (ХНМУ) впроваджено двоступеневу систему формування професійно-педагогічної компетентності викладача. На рівні кафедр при працевлаштуванні початковий рівень компетентності викладача оцінюється у процесі проведення відкритих занять та співбесіди, у подальшому підвищується за допомогою тьюторингу, стажування на робочому місці, взаємовідвідувань занять, коригування методичних та контрольних матеріалів тощо.

На рівні університету упродовж першого року роботи викладач відвідує курси психології та педагогіки Навчально-наукового центру якості освіти ХНМУ.

Викладачам без педагогічної кваліфікації рекомендується отримати ступінь магістра за спеціальністю «Педагогіка вищої освіти» на базі ХНМУ, пройти будь-яку з форм підвищення кваліфікації й стажування.

Висновки. Таким чином, формування професійно-педагогічної компетентності викладача медичного вишу потребує створення власної університетської системи додаткової педагогічної освіти на засадах диференційованого та індивідуального підходів.

В. В. Овсяннікова

Запорізький національний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Одним із багатьох факторів, від якого залежить якість підготовки фахівців, є рівень підготовки усіх тих, хто безпосередньо працює в галузі освіти. Характерним явищем для всіх закладів вищої освіти є поява викладачів, які є професіоналами в галузі навчальної дисципліни, яку вони викладають, але ці науково-педагогічні працівники в більшості випадків не завжди володіють необхідним рівнем педагогічних знань, необхідних для здійснення професійно-педагогічної діяльності. Відсутність достатніх знань з педагогіки та психології вищої школи перешкоджає викладачу осмислити недоліки своєї роботи, а низький рівень педагогічної культури є причиною багатьох проблем.

Культурний педагог – це не взірць формально-етикетної шляхетності, а інтелігентна людина за своєю найвищою духовною сутністю із творчим і гуманним способом світобачення і світосприймання. Особливої актуальності саме сьогодні набуває теза «Від людини освіченої – до людини культури», що означає відродження національної інтелігенції, створення внутрішніх передумов для розвитку творчої індивідуальності. Тільки в культурному середовищі можуть формуватися спеціалісти, здатні вільно і широко мислити, створювати інтелектуальні цінності, яких завжди потребує суспільство.

Педагогічна культура викладача – це вираження його прагнення до безперервної досконалості у своїй діяльності. Виділення педагогічної культури як однієї з найважливіших складових суспільства зумовлене специфікою педагогічної діяльності викладача, спрямованої на формування особистості, здатної у майбутньому відтворювати й збагачувати культуру суспільства.

За визначенням науковців ХНУ імені В. Каразіна, педагогічна культура конкретного викладача – прояв загальної культури в умовах педагогічного процесу, що визначається як високий рівень духовного розвитку педагога та його професійної майстерності.

Педагогічна культура містить світоглядний, моральний, професійний, інтелектуальний, емоційний, естетичний, фізичний аспекти. У ній виявляється ставлення викладача до педагогічної діяльності, розуміння її суті, своєї ролі та свого місця у педагогічному процесі, характер спеціальної підготовки, стиль повсякденної педагогічної і науково-дослідної діяльності, спілкування, поведінки, ставлення до самовдосконалення

С. Вітвицька називає такі складові педагогічної культури викладача – науковий світогляд, наукова ерудиція, духовне багатство, педагогічна майстерність, педагогічні